

ประมวล ตำรับ ยาไทย

- ตำรายา สมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยา • ตำรายา
เกร็ด สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ • ตำรายา
พิเศษ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์
พระมหาสมณเจ้า • ตำรับยา พระยาแพทยาพงศ์วิสุทธาบดี
(สุน สุนทรเวช) • ตำรับยา หลวงอินทราธัญญา • ตำรับยา หมื่น
ชำนาญแพทยา (พลอย แพทยานนท์) • ตำรับยา พล.อ.อ.นักรบ
บิณشري • ตำรับยากกลางบ้าน นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ • ตำรับยาพื้น
บ้านล้านนา

สารบัญ

ตำรายา ของ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยา

โอสถพระนารายณ์

๑. - ๔. ยาสำหรับเตโชธาตุพิการ	๔๘
๕. - ๗. ยาแก้เตโชธาตุ	๔๘
๘. ยาแก้ไฟธาตุอันเย็นให้เสมอ	๔๙
๙. - ๑๐. ยาแก้ลมป่วง	๔๙
๑๑. ยาแก้อาเจียนด้วยติกติกะตินิกำเรบ และวิสมามันหาคินิอันทุพพล	๕๐
๑๒. ยาจำเริญธาตุ	๕๐
๑๓. ยาจำเริญธาตุทั้ง ๔ ให้มีกำลัง	๕๐
๑๔. - ๒๑. อาโปธาตุถอย	๕๐
๒๒. ยาแก้ขับปัสสาวะ	๕๒
๒๓. - ๒๔. วาโยธาตุพิการ	๕๒
๒๕. - ๓๐. ยาแก้ปัสสาวะพิการ	๕๓
๓๑. - ๓๒. ยาแก้ดีกำเรบ ดีรัว ดีขึ้น	๕๔
๓๓. - ๓๖. ยาแก้ไข้ให้ร้อนกระหายน้ำ	๕๕
๓๗. ยาหอมดม	๕๕
๓๘. มโอสถจันทน์	๕๖

๓๙. ยาแก้ไข้อาเจียน	๕๖
๔๐. ยาแก้เสมหะปะทะ	๕๖
๔๑. - ๔๒. ยาแก้ไข้ให้ลื่นหัดสั้น เจริญไม่ขัด	๕๖
๔๓. ยาทิพภาค	๕๗
๔๔. ยาสุขไสยาสน์	๕๗
๔๕. ยาอินทวรมัสถ์	๕๗
๔๖. - ๔๘. ยาแก้หวาดหวั่นได้	๕๘
๔๙. ยาทุเลาธาตุ	๕๙
๕๐. - ๕๑. จิตรกริยาพิจรุญ	๕๙
๕๒. ยาภิสัก	๕๙
๕๓. - ๕๔. มหาทศใหญ่	๖๐
๕๕. ยามหาวิณะ	๖๐
๕๖. ยามหามาตลุงเกษิ	๖๑
๕๗. พระองค์คบหวดเส้น	๖๑
๕๘. ยาทาเส้น	๖๑
๕๙. ยานัตถุ์	๖๒
๖๐. ยานัตถุ์ (อีกขนานหนึ่ง)	๖๒
๖๑. ยาทาหน้าผาก	๖๒
๖๒. ขีดเขี่ยเส้นเป็นขี้	๖๒
๖๓. ยาแก้สตรีเป็นฝีที่นม	๖๓
๖๔. ยามหาจุลทิพย์	๖๓
๖๕. น้ำมันขนานหนึ่ง	๖๔
๖๖. น้ำมันมหาวศรรถราชไตร	๖๔
๖๗. น้ำมันกาลาชีไตร	๖๕
๖๘. น้ำมันมหาลโยกัลป์	๖๕

๖๙. - ๗๐. สีสั่งบั้งเส้น	๖๖
๗๑. - ๗๒. น้ำมันบาดแผลตาอิน	๖๖
๗๓. น้ำมันแก้เปื่อยพัง	๖๗
๗๔. น้ำมันองคสูตร อุปทม	๖๗
๗๕. - ๗๗. น้ำมันเนาเปื่อย อุปทม	๖๗
๗๘. - ๘๐. น้ำมันมหาจักร	๖๘
๘๑. น้ำมันทิพย์โอสถ	๖๙

ตำรายาเกร็ด ของ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์

ตำรายาเกร็ด

๑. ยาโสร่งทะฆาญ	๗๓
๒. ยาธรณีสันทะฆาญ แก่ลมกษัย	๗๓
๓. ยาแก้ลมจับโปง	๗๔
๔. ยาแก้ลมตามข้อ ลมจับโปง	๗๔
๕. ยาอายุวัฒนะและขับลม	๗๔
๖. ยาแก้แน่นจุกเสียด	๗๕
๗. ยาแก้กษัยจุกเสียดและไส้เลื่อน	๗๕
๘. ยาแก้แน่นหรือเป็นก้อนในท้อง ซึ่งเรียกว่าผีลม	๗๕
๙. ยาแดงแก้กษัย แก้อ่อนเพลีย	๗๖
๑๐. ยาแก้ท้องอืด ลมจุกเสียด	๗๖
๑๑. ยาต้มแก้โรคกษัย	๗๖
๑๒. ยาแก้ไข้ตัวร้อนดีนัก (เป็นยาถ่าย)	๗๗
๑๓. ยาช้อมมหาสารแก้ไข้	๗๗
๑๔. ยาต้มแก้ไข้	๗๗
๑๕. ยาแก้ไข้จับสั่นหรือไข้ปอย่างแรง ถึงเพ้อคลั่งไม่มีสติ	๗๗

๑๖. ยาแก้ไข้หัดหรือมีระดูทับไข้ของหญิง	๗๘
๑๗. ยาแก้ไข้หายดีนัก	๗๘
๑๘. ยาตัดไข้จับ	๗๘
๑๙. ยาแก้ไข้ปวดขัดตามข้อและมีเม็ดขึ้น	๗๘
๒๐. ยาแก้ป้าง	๗๙
๒๑. ยาต้มกินแก้ท้องเดือดในเวลากลางคืน	๗๙
๒๒. ยาต้มแก้อุจจาระธาตุ (ตำราตาช้าง)	๗๙
๒๓. ยาแก้โรคท้องมานซึ่งเกิดจากไตพิการ	๘๐
๒๔. ยาแก้โรคเรื้อรัง	๘๐
๒๕. ยาต้องแก้โรคผอมเหลืองบวมฉุและโรคต่างๆ	๘๐
๒๖. ยากำปั้นตีดิน แก้ลงราก	๘๑
๒๗. ยาแก้โรคบิด	๘๑
๒๘. ยาแก้โรคเบาหวาน	๘๑
๒๙. ยาแก้ปัสสาวะเป็นโลหิต	๘๒
๓๐. ยาแก้ปัสสาวะพิการ อีกขนานหนึ่ง	๘๒
๓๑. ยาแก้ขัดปัสสาวะ	๘๓
๓๒. ยาแก้ปัสสาวะมากเกินไป	๘๓
๓๓. ยาแก้ปัสสาวะออกไม่สะดวก	๘๓
๓๔. ยาแก้ปัสสาวะออกเป็นโลหิต และโลหิตอื่นออก	๘๓
๓๕. ยาแก้ฝืนในท้องหรือฝืนภายนอก	๘๔
๓๖. ยาแก้โรคฝีในท้องหรือแก้ประดง	๘๔
๓๗. ยาพอกแก้ฝีมะม่วง	๘๔
๓๘. ยาแก้ฝี	๘๔
๓๙. ยาแก้ริดสีดวงทวารหนัก (เป็นชุด ๕ ชุด)	๘๕
๔๐. ยาแก้ริดสีดวงพลวงและท้องขึ้น	๘๖

๔๑. ยาแก้ริดสีดวงพลวง	๘๖
๔๒. ยาแก้โรคเรื้อรังที่เนื้อชาหยิกไม่เจ็บ	๘๖
๔๓. ยาแก้โรคเรื้อรังหรือพยาธิ (เป็นชุด ๕ ชุด)	๘๗
๔๔. ยาแก้หามบ้ากัด	๘๘
๔๕. ยาแก้งูกัด	๙๐
๔๖. ยาแก้จิ้งเหลนกัดและข่วน	๙๐
๔๗. ยาแก้สัตว์มีพิษกัดต่อย	๙๐
๔๘. ยาแก้ตาเจ็บต่างๆ อย่างศักดิ์สิทธิ์	๙๑
๔๙. ยาแก้หูตึงเพราะลมขึ้นและเป็นน้ำหนวก	๙๒
๕๐. ยาถอนแก้หูื้อหนวกคัน	๙๒
๕๑. ยาแก้ปากเปื่อย	๙๒
๕๒. ยาแก้หิด	๙๒
๕๓. ยาแก้หิด (๓ ขนาน)	๙๓
๕๔. ยาแก้คอพอกหรือคอโต	๙๔
๕๕. ยาแก้โรคคอตันที่เป็นแก่เด็ก	๙๔
๕๖. ยาแก้ฝีในคอ	๙๔
๕๗. ยาแก้โง่ คือฝีที่ขึ้นในคอ	๙๕
๕๘. ยาแก้เจ็บคอ	๙๖
๕๙. ยาแก้เสียงแห้ง	๙๖
๖๐. ยาแก้ร้อนคอ ปากเปื่อย น้ำลายเปรี้ยว	๙๖
๖๑. ยาสูบแก้ริดสีดวงจมูกและคอ	๙๖
๖๒. ยาแก้ฟกบวม แก้พิษสัตว์กัดต่อย	๙๖
๖๓. ยาแก้ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก น้ำมันลวก	๙๗
๖๔. ยาแก้บาดทะยักหรือบาดทะยักพิษ	๙๗
๖๕. ยาคุ้ยกันสำหรับแก้ปวดแก้บวม	๙๗

๖๖. ยาแก้ลมบาดทะยัก	๕๗
๖๗. ยาแก้ลมบ้าหมู	๕๘
๖๘. ยาแก้ลมบ้าหมู (๒ ขนาน)	๕๘
๖๙. ยาแก้ลาลาบเพลิงหรือไฟลามทุ่ง	๕๙
๗๐. ยาแก้ละลอก	๕๙
๗๑. ยาแก้งูสวัดและเริม	๕๙
๗๒. ยาแก้ประดง	๑๐๐
๗๓. ยาแก้มะเร็ง	๑๐๐
๗๔. ยาแก้มะเร็งดอกบุก	๑๐๐
๗๕. ยาแก้ตะมอย	๑๐๐
๗๖. ยาแก้โลหิตตัน	๑๐๑
๗๗. ยาแก้ไอ (ว่าดีนัก)	๑๐๑
๗๘. ยาแก้มือเท้าต่าง	๑๐๑
๗๙. ยาแก้ปวดฟัน	๑๐๑
๘๐. ยาสำหรับอดฝืน	๑๐๒
๘๑. ยาแก้ผมหงอกและผมหงอก	๑๐๒

ตำรายา ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ พระมหาสมณเจ้า

ตำรายาพิเศษ

๑. ยาไม่แก้ เดินคล่อง	๑๐๕
๒. ยาปลูกประสาททางกามารมณ์	๑๐๘
๓. ยาแก้ล้างขางสาร	๑๐๙
๔. ยาแก้เมื่อย เสี่ยงเพราะ โลหิตไม่คั่ง แก้วม แก้วคัน	๑๐๙
๕. ยาไม่แก้ ตาไม่มัว	๑๑๐

๖. ยาคนโต (ยักษ์) ไม่แก่ ร่างใหญ่โต	๑๑๐
๗. ยาไม่เมื่อย เดินคล่อง แก้วม แก้วคัน ผิวหนังเป็นเกล็ด	๑๑๒
๘. ยามะตุนิม ลูกแปลกแม่	๑๑๔
๙. ยามะตุนิม อีกขนานหนึ่ง	๑๑๖
๑๐. ยาเจริญอาหาร ไม่เมื่อย แก้วม แก้วคัน	๑๑๗
๑๑. ยาแก้ริดสีดวงพลวก	๑๑๙
<u>ตำรายาพิเศษ จากเมืองพิษณุโลก</u>	
ตำราต้นเห็กปลาหมอ	๑๒๑
<u>ตำรายาบางขนานจากตำรับแพทย์แผนโบราณหลายตำรับ</u>	
๑. ยาอุทัย	๑๒๕
๒. ยาหอม	๑๒๕
๓. ยาอายุวัฒนะ	๑๒๖
๔. ยาแก้มะเร็งและฝีฝักบัว	๑๒๖
๕. ยาธาตุเด็ก	๑๒๗
๖. ยาพาท้องเด็ก	๑๒๗
๗. ยาระบายท้องเด็กอ่อน	๑๒๗
๘. ยาแก้เด็กท้องเดิน	๑๒๗
๙. ยาแก้เด็กตัวร้อน	๑๒๗
๑๐. ยาระบายพิษไข้เด็ก	๑๒๘
๑๑. ยาแก้หิดน้ำนม	๑๒๘
๑๒. ยาแก้บ้ำง	๑๒๘
๑๓. ยาแก้ตานขโมยผอมแห้ง	๑๒๘
๑๔. ยาแก้ตานขโมยขึ้นตา	๑๒๙
๑๕. ยาแก้เด็กถ่ายเป็นเลือดสด	๑๒๙
๑๖. ยาแก้บิด ตกมูกเลือด	๑๒๙

(จ)

๑๗. ยาแก้บิด ตกมูกเลือด (อีกขนานหนึ่ง)	๑๒๙
๑๘. ยาแก้หัดหลบ	๑๓๐
๑๙. ยาแก้ฝีพุพอง	๑๓๐
๒๐. ยาแก้ น้ำเหลืองเสีย	๑๓๐
๒๑. ยาแก้ตับทริด	๑๓๐
๒๒. ยาแก้ไอ	๑๓๑
๒๓. ยาครรภ์รักษา	๑๓๑
๒๔. ยาบำรุงโลหิต	๑๓๑
๒๕. ยาบำรุงโลหิต (อีกขนานหนึ่ง)	๑๓๒
๒๖. ยาฟอกโลหิต	๑๓๒
๒๗. ยาบำรุงโลหิต (อีกขนานหนึ่ง)	๑๓๒
๒๘. ยาตองสุรา หลังการคลอดบุตร	๑๓๒
๒๙. ยาตองสุรา ระหว่างการอยู่ไฟ	๑๓๓
๓๐. ยามหาอุดม แก้อยู่ไฟไม่ได้	๑๓๓
๓๑. ยาแก้ตกเลือด	๑๓๓
๓๒. ยาแก้ตกขาว	๑๓๔
๓๓. ยาแก้สตรีจะหมดประจำเดือน	๑๓๔
๓๔. ยาแก้ปวดมดลูก	๑๓๔
๓๕. ยาแก้เหน็บชา	๑๓๔
๓๖. ยาแก้ประดงต่างๆ	๑๓๕
๓๗. ยาแก้ขัดเบา ปัสสาวะไม่คล่อง ผิดปกติ	๑๓๕
๓๘. ยาระบายลม	๑๓๕
๓๙. ยาแก้ท้องอืด มีลมในกระเพาะอาหาร	๑๓๕
๔๐. ยาแก้ไอ เนื่องมาจากอาการขึ้นในทรวงอก มีเสมหะมาก	๑๓๖
๔๑. ยาแก้พิษย	๑๓๖

(ฉ)

๔๒. ยามหาโยธา แก่โรคอัมพฤกษ์ อัมพาต	๑๓๖
๔๓. ยาแก้โรคเบาหวาน	๑๓๗
๔๔. ยาบาดผงหรดาล	๑๓๗

ตำรับยา ของ พระยาแพทยพวงศาวิสุทธาบดี (สุน สุนทรเวช)

หมวด ๑ ยากวาด

๑. ยากวาดแสงหมึก	๑๔๑
๒. ยากวาดเทพมงคล	๑๔๒
๓. ยากวาดเด็กอ่อน ชื่ออินทจักร	๑๔๒
๔. ยาแดงพรัตน์	๑๔๓
๕. ยากวาดจักรกรร	๑๔๓
๖. ยามหาจักร	๑๔๓
๗. ยามหาภาพ	๑๔๔

หมวด ๒ ยาร้อนทำธาตุ

๑. ยาประสะกะเพรา	๑๔๕
๒. ยาหิงคุ์	๑๔๕
๓. ยาประสะไพร	๑๔๖
๔. ยาหม้อเจริญอาหาร	๑๔๖

หมวด ๓ ยาคุมธาตุ

๑. ยาประสะพิมเสน	๑๔๗
๒. ยาหม้อมหาสงคราม	๑๔๗
๓. ยาหม้อคุมธาตุ	๑๔๘

หมวด ๔ ยาออกลูก

๑. ยาหม้อแก้เอาเจียน	๑๔๙
๒. ยาครรภ์รักษา	๑๔๙

๓. ยาแก้หญิงตกโลหิต	๑๕๐
๔. ยาต้มแก้ตกโลหิต	๑๕๐
๕. ยากินให้มึลมเบ่ง	๑๕๐
๖. ยาหม้อแก้บิดหัวลูก	๑๕๐
๗. ยามหาสาตรา	๑๕๑
๘. ยาแก้เลือดดีขึ้น	๑๕๑
๙. ยาสดขับเลือด	๑๕๑
๑๐. ยาต้องเหล้าคนอยู่ไฟ	๑๕๒
๑๑. ยาต้องเหล้าทำให้มึดลูกแห้ง	๑๕๒
๑๒. ยาต้มแก้สันนิบาตหน้าเพลิง	๑๕๒
๑๓. ยาหม้อล้างฝีมึดลูก	๑๕๒
๑๔. ยาหนึ่งท้องให้ยุบ	๑๕๓
๑๕. ยาหาท้อง	๑๕๓
๑๖. ยาบำรุงน้ำนม	๑๕๓
๑๗. ยาอินทจักร	๑๕๔
หมวด ๕ เกร็ดยาต่าง ๆ	
๑. ยาแก้พุพองน้ำเหลืองเสีย	๑๕๕
๒. ยาเป่าคอ	๑๕๕
๓. ขี้ผึ้งตำราหลวง	๑๕๕
๔. ยารมแก้ริดสีดวง	๑๕๖
๕. ยาจุดฝีปาก	๑๕๖
๖. ยาแก้พิษฝีปาก	๑๕๖
๗. ยากินแก้บาดทะยัก	๑๕๖
๘. ยาต้มแก้ลักปิดลักเปิด	๑๕๖
๙. ยาแก้พิษงู	๑๕๖

๑๐. ยาแก้พิษงู (อีกอย่างหนึ่ง)	๑๕๗
๑๑. ยาแก้พิษเมงกะพรุนไฟ	๑๕๗
๑๒. ยาหม้อแก้ไข้ป่า	๑๕๗
๑๓. ยาพรหมประสิทธิ์	๑๕๗
๑๔. ยาหอมสมิถนอย	๑๕๘
๑๕. ยาจักรทิพย์	๑๕๘
๑๖. ยาหม้อบำรุงโลหิตระดู	๑๕๙
๑๗. ยาขับโลหิตระดู	๑๖๐
๑๘. ยาต้มบำรุงเลือด	๑๖๐
๑๙. ยาต้มดับพิษโลหิตระดู	๑๖๐
๒๐. ยาต้มแก้มูกิด ขนานที่ ๑	๑๖๐
๒๑. ยาต้มแก้มูกิด ขนานที่ ๒	๑๖๑
๒๒. ยาต้มแก้มูกิด ขนานที่ ๓	๑๖๑
๒๓. ยาต้มขับโลหิตหญิงสาว	๑๖๑
๒๔. ยาบำรุงธาตุหญิงสาว	๑๖๑
๒๕. ยาหม้อทองเนืองาม	๑๖๒
๒๖. ยาหม้อแก้ไข้เหนือ	๑๖๒
๒๗. ยาถ่ายคลอดบุตร	๑๖๓

ตำรับยา ของ หลวงอินทราธยา

หมวดยารักษาเด็ก

สิทธิการิยะ ตำราอายุวัน	๑๖๗
๑. ยาชื่ออมฤต แก้ซางร้าย	๑๖๙
๒. ยากวาดแก้ซางแดง, ซางขาว	๑๖๙
๓. ยาเหลืองแก้ท้อง	๑๖๙

๔. ยาเหลืองน้อย แก้พิษฝีพิษทั้งปวง	๑๗๐
๕. ยาชื่อหัสคุณ แก้ไข้ชาง	๑๗๐
๖. ยาแก้สะพั้น	๑๗๐
๗. ยาทาแก้คางแข็ง	๑๗๐
๘. ยาแก้ลงชาง	๑๗๑
๙. ยาแก้เด็กร้อง ๓ เดือน	๑๗๑
๑๐. ยาต้มแก้เด็กเป็นชาง	๑๗๑
๑๑. ยาต้มแก้กระหายน้ำ ชาง	๑๗๑
๑๒. ยาต้มแก้ไอ	๑๗๑
๑๓. ยาแก้ชางชัก	๑๗๑
๑๔. ยาภายในชักตก	๑๗๒
๑๕. ยาชักตกให้หยุด	๑๗๒
หมวดยารักษาไข้	
๑. ยาชื่อมหาสารน้อย	๑๗๓
๒. ยาชื่อมหาสารใหญ่	๑๗๓
๓. ยาชื่อราชปักษี แก้ไข้	๑๗๔
๔. ยาขาวแก้ไข้ทั้งปวง	๑๗๔
๕. ยาต้มแก้ไข้คลั่ง	๑๗๔
๖. ยาชื่อนารายณ์แผลงศิลป์	๑๗๕
๗. ยามหาเปราะ แก้ไข้ตัวเย็น	๑๗๕
๘. ยาต้มแก้ไข้ เพื่อกำเดา เพื่อเสมหะ	๑๗๕
๙. ยาหอมหิงคุ์	๑๗๖
๑๐. ยาหอมแก้ลม	๑๗๖
๑๑. ยาแก้ลม	๑๗๖
๑๒. ยาเขียวมหากาฬ	๑๗๗

๑๓. ยาเขียวปัจจุบัน	๑๗๗
๑๔. ยาทิพย์โอสถธาตุบรรจบ	๑๗๘
๑๕. ยาธาตุผง	๑๗๘
๑๖. ยาประสะกานพลู	๑๗๘
๑๗. ยาแก้ริดสีดวง ๗ จำพวก	๑๗๙
๑๘. ยาแก้ริดสีดวงพลวก	๑๗๙
๑๙. ยาแก้ปวดศีรษะ	๑๗๙
๒๐. ยากรรมรักษา	๑๗๙
๒๑. ยาชื่อมหากาลัง	๑๘๐
หมวดยาบำรุงโลหิตระดู	
๑. ยาแก้ระดูสตรีไม่ปกติ	๑๘๑
๒. ยาต้มบำรุงเลือด	๑๘๑
๓. ยาต้มดับพิษโลหิตระดู	๑๘๒
๔. ยาต้มแก้เลือดแห้ง	๑๘๒
๕. ยาต้มบำรุงเลือดระดู	๑๘๒
๖. ยาต้มถ้ายเลือดแห้ง	๑๘๓
๗. ยาต้มถ้ายแก้ระดูขัด	๑๘๓
๘. ยาแก้เลือดระดูขัด	๑๘๓
๙. ยาต้องแก้เลือดเสีย ผอมแห้ง	๑๘๓
๑๐. ยาบำรุงธาตุหญิงสาว	๑๘๔
๑๑. ยาต้มขับระดูโลหิต ระดูหญิงสาว	๑๘๔
หมวดยาแก้โรคมฤตกิด	
๑. ยาต้มแก้มฤตกิด	๑๘๕
๒. ยาต้มแก้ฝีมฤตกิด	๑๘๖
๓. ยาต้มแก้มฤตกิด (อีกขนานหนึ่ง)	๑๘๖

หมวดยาแก้บิด

๑. ยาต้มแก้โรคบิด (ขนานที่ ๑)	๑๘๗
๒. ยาต้มแก้โรคบิด (ขนานที่ ๒)	๑๘๗
๓. ยาต้มแก้โรคบิด (ขนานที่ ๓)	๑๘๘
๔. ยาต้มแก้โรคบิด (ขนานที่ ๔)	๑๘๘

หมวดยาเบ็ดเตล็ด (ยาเกร็ด) แก้โรคต่าง ๆ

๑. ยาแก้ดีเดือดตีพลุ่ง	๑๘๙
๒. ยาตัดรากโรคสำหรับบุรุษ	๑๘๙
๓. ยาแก้โรคกุดถึง หูหนาดาล่อ	๑๙๐
๔. ยาแก้ลมบาดทะจิตระทบดวงจิต	๑๙๐
๕. ยาแก้กาฬโรค	๑๙๐
๖. ยาแก้โรคเห็บขา เข้ากระโจม	๑๙๐
๗. ยาแก้อาเจียนเป็นเลือด	๑๙๐
๘. ยาต้มแก่นอนไม่หลับ	๑๙๑
๙. ยาปัตคาดใหญ่	๑๙๑
๑๐. ยา ๔ บาท หรือยาส้มมะขามเปียก	๑๙๑
๑๑. ยาธรณีสัณทะฆาฏ	๑๙๒
๑๒. ยาถ่ายชื่อพรหมประสิทธิ์	๑๙๒
๑๓. ยาวิลาพญาใหญ่	๑๙๒
๑๔. ยาแก้ลักปิดลักเปิด	๑๙๓
๑๕. ยาแก้หิด	๑๙๓
๑๖. ยาแก้รากเลือด	๑๙๓
๑๗. ยาแก้ตาฟาง	๑๙๓
๑๘. ยาถอนหูแก้คัน	๑๙๓
๑๙. ยาสูบแก้สะอึก	๑๙๔

๒๐. ยาแก้บวม	๑๙๔
๒๑. ยาแก้บวม ๕ ประการ หรือบวมทั้งตัว	๑๙๔
๒๒. ยาแก้มะเร็งโรและหิดตะมอย	๑๙๔
๒๓. ยาแก้เท้าร้อน	๑๙๔
๒๔. ยาฟันงูสัตว์	๑๙๕
๒๕. ยาฟันดับพิษไฟ	๑๙๕
๒๖. ยาแก้อาเจียน	๑๙๕
๒๗. ยาแก้เค็ล็ดยกปวดบวม	๑๙๕
๒๘. ยาปิดบาดแผลเรื้อรังต่าง ๆ	๑๙๕
๒๙. ยาปิดแผลมะเร็ง	๑๙๖
๓๐. ยาแก้ขัดเบา	๑๙๖
๓๑. ยาแก้สะอึก	๑๙๖
๓๒. ยาแก้ปวดศีรษะ	๑๙๖
๓๓. ยาแก้ผื่นต้อย หรือเตนต้อย	๑๙๖
๓๔. ยาแก้หนาวลวก	๑๙๗
๓๕. ยาแก้หัด	๑๙๗
๓๖. ยาแก้ปวดฟันร้ามขนาด	๑๙๗
๓๗. ยาแก้เส้นเอ็นเมื่อขบ เจ็บหลังเจ็บเอว	๑๙๗

หมวดยาแก้ไอ

ยาแก้ไอ ขนาน (ก)	๑๙๙
ยาแก้ไอ ขนาน (ข)	๑๙๙
ยาแก้ไอ ขนาน (ค)	๑๙๙
ยาแก้ไอ ขนาน (ง)	๒๐๐
หมวดยาแก้ปากเปื่อย	
ยาแก้ปากเปื่อย (ก)	๒๐๑

ยาแก้ปากเนื่อย (ข)	๒๐๑
ยาแก้ปากเนื่อย (ค)	๒๐๑
ยาแก้ปากเนื่อย (ง)	๒๐๒
ยาต้องแก้ปากเนื่อยคอเนื่อย	๒๐๒
หมวดยาแก้ไข้ประดง	
๑. ยาแก้ประดงร้อยอย่าง	๒๐๓
๒. ยาแก้ประดงทราย	๒๐๓
ยาแก้ไข้ประดง (๑)	๒๐๓
ยาแก้ไข้ประดง (๒)	๒๐๔
ยาแก้ไข้ประดง (๓)	๒๐๔
๓. ยาอนันตคุณ	๒๐๔
๔. ยาแก้เลือด แก้จุกเสียด	๒๐๔
๕. ยาต้องทองนิมิต	๒๐๔
๖. ยานัตถ์	๒๐๕
๗. ยาจันทร์ลีลาแก้ไข้	๒๐๕
๘. ยาแก้บิด	๒๐๕
๙. ยาต้มแก้โรคผอมแห้ง	๒๐๕
๑๐. ยาถ่ายพิษ ใช้พิษ	๒๐๖
๑๑. ยารูกาฬ	๒๐๖
๑๒. ยาพอกฝีที่แตกแล้วเปื่อยเน่า	๒๐๖
๑๓. ยาพอกฝีให้ยุบ เปลี่ยนฝี	๒๐๖
๑๔. ยาแก้เหงื่อตกเกินไป	๒๐๗
๑๕. ยาพอกเปลี่ยนฝีทั้งปวง	๒๐๗
๑๖. ยาเปลี่ยนฝีทั้งปวง	๒๐๗
๑๗. ยาแก้ลักปิดลักเปิด	๒๐๗

ตำรับยา ของ หมื่นชำนาญแพทยา (พลอย แพทยานนท์)

แผนกยาแก้ซางเด็ก

๑. ยาตานขโมย	๒๑๑
๒. ยากวาดแก้ซาง (ขนานที่ ๑)	๒๑๑
๓. ยาธาตุเด็ก	๒๑๒
๔. ยากวาดลมสะพั้น	๒๑๒
๕. ยากวาดแก้ซาง (ขนานที่ ๒)	๒๑๒
๖. ยาชโลมถอนพิษซาง	๒๑๒
๗. ยาพาลิ้นแก้ผื่นผอง	๒๑๓
๘. ยาประสะกะเพรา	๒๑๓
๙. ยาต้มแก้ตานซาง	๒๑๓
๑๐. ยาต้มแก้มูกเลือด	๒๑๔
๑๑. ยาต้มแก้มูกเลือด (อีกขนานหนึ่ง)	๒๑๔
๑๒. ยาบำรุงธาตุเด็ก	๒๑๔

แผนกยากลอดบุตร

๑. ยาแก้เอาเจียนเวลาตั้งครรภ์	๒๑๕
๒. ยาครรภ์รักษา	๒๑๕
๓. ยาแก้บิดหัวลูก	๒๑๖
๔. ยาแก้หญิงคลอดบุตรเลือดตื้นขึ้น	๒๑๖
๕. ยาถ่ายน้ำคาวปลา	๒๑๖
๖. ยาขับโลหิต	๒๑๗
๗. ยาสดขับเลือด	๒๑๗
๘. ยาอินทจักร	๒๑๗
๙. ยาแก้เลือดแห้ง	๒๑๘

๑๐. ยาบำรุงน้ำนม	๒๑๘
๑๑. ยาหม้อประสะน้ำนม	๒๑๘
แผนกยาแก้ไข้ต่าง ๆ	
๑. ยาเขียวหอม	๒๑๙
๒. ยาต้มแก้สารพัดไข้ทั้งปวง	๒๑๙
๓. ยาแก้ไข้ปวดหัว	๒๒๐
๔. ยาสว่างแสงจันทร์	๒๒๐
๕. ยาสังขรคมี	๒๒๐
๖. ยาหอมแห่งทอง	๒๒๑
๗. ยาแดงแห่งทอง	๒๒๑
๘. ยามหาศรีสว่าง	๒๒๑
๙. ยาสุขไสยาสน์	๒๒๒
๑๐. ยาแก้ไข้ตัวร้อน	๒๒๒
๑๑. ยาถ่ายอย่างสบาย	๒๒๒
๑๒. ยาถ่ายไข้พิษ	๒๒๒
๑๓. ยามหาสาร	๒๒๓
แผนกยาดอง	
๑. ยาดองแก้เลือดเสีย	๒๒๕
๒. ยาดองแก้ริดสีดวง	๒๒๕
๓. ยาดองถ่ายน้ำเหลือง	๒๒๖
๔. ยาดองเหล้าคนอยู่ไฟ	๒๒๗
๕. ยาดองเหล้าทำให้หมดลูกแห้ง	๒๒๗
๖. ยาดองบำรุงเลือด	๒๒๗
๗. ยาดองแก้ฝีเม็ดเล็กเม็ดใหญ่	๒๒๘
๘. ยาดองแก้เลือดกำเผลม	๒๒๘

แผนกยาแก้ลมต่าง ๆ	
๑. ยามหาสาตรา	๒๒๙
๒. ยาชื่อหงส์ทอง	๒๒๙
๓. ยามหาจักร	๒๓๐
๔. ยาธาตุบรรจบ	๒๓๐
๕. ยาแก้ลมกษัย	๒๓๑
๖. ยาสังหารวาโย	๒๓๑
๗. ยาหอมลม	๒๓๒
๘. ยาวิโยพินาศ	๒๓๒
๙. ยาพรหมประสิทธิ์	๒๓๓
๑๐. ยาวิสาขยาใหญ่	๒๓๓
๑๑. ยาอุตมณพรัตน์	๒๓๓
๑๒. ยาหลายบาดาล	๒๓๔
๑๓. ยาแก้ลมแน่นหน้าอก	๒๓๔
แผนกยาเบ็ดเตล็ด	
๑. ยาแก้เห็บขาทั้งตัว	๒๓๕
๒. ยาทาแก้ฝีพิษ ฝีกาฬ	๒๓๕
๓. ยาพอกฝีต่าง ๆ	๒๓๕
๔. ยาแก้ริดสีดวงจมูก	๒๓๖
๕. ยาแก้ไข้เป็นโลหิต	๒๓๖
๖. ยาแก้ริดสีดวงในลำคอ	๒๓๖
๗. ยาพ่นสูด	๒๓๖
๘. ยาทาแก้บวมต่าง ๆ	๒๓๖
๙. ยาแก้ตาฟาง	๒๓๖
๑๐. ยาสมานปากเปื่อย	๒๓๗

ตำรับยา ของ พล.อ.อ. นักรบ บิณษรี

ตำรายาแก้ขัดก่อนไปหาแพทย์ (ยากกลางบ้าน ของใกล้มือ)

๑. กลากเกลื่อน	๒๔๑
๒. กระตุก ยาบำรุง	๒๔๒
๓. กระเพาะ ยารักษาโรค	๒๔๒
๔. กุ้งยิง วิธีแก้	๒๔๒
๕. ขับปัสสาวะ วิธีรักษา	๒๔๓
๖. ใช้พิษและใช้กาฬต่าง ๆ	๒๔๓
๗. ใช้จับสั้น	๒๔๔
๘. ใช้หวัดปวดศีรษะ	๒๔๔
๙. ใช้ร้อนใน กระหายน้ำ	๒๔๕
๑๐. ของแสลง กินของผิด	๒๔๕
๑๑. ข้อเคล็ด ขัด เมื่อย	๒๔๖
๑๒. ขับน้ำคาวปลา	๒๔๖
๑๓. ขับถ่าย ยา	๒๔๖
๑๔. คัดจุมูก เลือดกำเดา	๒๔๖
๑๕. คั้น วิธีแก้	๒๔๖
๑๖. ความร้อนจากไข้สูง วิธีลด	๒๔๗
๑๗. ความดันโลหิตสูง ดับ ไต	๒๔๗
๑๘. คอเจ็บ	๒๔๘
๑๙. คางทูม	๒๔๘
๒๐. เจ็บหลัง ยาแก้ (ปวดบั้นเอว)	๒๔๘
๒๑. เจ็บคิน ยาแก้	๒๔๘
๒๒. เจ็บในคอ ยาแก้	๒๔๙
๒๓. ข้ำโน	๒๔๙

๒๔. ชันษะตุ วิธีแก้	๒๔๙
๒๕. ไชน์ส	๒๔๙
๒๖. ดีช่าน วิธีแก้	๒๕๐
๒๗. ตาฝ้า ตาฟาง ตาแดง น้ำตาไหล	๒๕๐
๒๘. ตาปลา วิธีแก้	๒๕๐
๒๙. ไตพิการ	๒๕๑
๓๐. ดับ วิธีรักษา	๒๕๑
๓๑. ตะปูตำ	๒๕๑
๓๒. ถอนพิษผึ้ง แมลง	๒๕๑
๓๓. ถ่ายพยาธิ	๒๕๒
๓๔. ท้องร่วง	๒๕๒
๓๕. ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด	๒๕๓
๓๖. ท้องเสียเนื่องจากอาหารเป็นพิษ (มักปวดศีรษะด้วย)	๒๕๔
๓๗. ท้องขึ้น ท้องเสีย ปวดท้อง ท้องเดิน	๒๕๔
๓๘. ท้องผูก ถ่ายไม่ออก สำหรับเด็กเล็ก	๒๕๕
๓๙. ทอนซิล	๒๕๕
๔๐. ธาตุพิการ	๒๕๕
๔๑. นอนหลับสบาย	๒๕๕
๔๒. นิ้ว	๒๕๕
๔๓. น้ำร้อนลวก ไฟลวก	๒๕๖
๔๔. น้ำกัดนิ้วเท้า นิ้วมือ เน่าเปื่อย	๒๕๗
๔๕. โน บวม	๒๕๗
๔๖. บาดทะยัก	๒๕๗
๔๗. บำรุงมดลูก	๒๕๗
๔๘. ยาบำรุงกำลัง บำรุงธาตุ	๒๕๘

๔๙. ปิด	๒๕๘
๕๐. เบาหวาน	๒๕๘
๕๑. บำรุงโลหิต	๒๕๙
๕๒. ประดง	๒๖๐
๕๓. ปวดเอว ปวดหลัง ปวดตามตัว	๒๖๐
๕๔. ปวดแผลฝีดาษ วิธีแก้	๒๖๐
๕๕. ปวดฟัน เป็นโพรง, รำมะนาด เหงือกบวม	๒๖๐
๕๖. ปากเปื่อยเป็นแผล	๒๖๑
๕๗. ปอด ยาบำรุง	๒๖๒
๕๘. ปากเหม็น ตัวเหม็น วิธีแก้	๒๖๒
๕๙. แผลสด สمانแผล	๒๖๒
๖๐. แผลในปาก ยาแก้	๒๖๓
๖๑. แผลเป็น ยารักษา	๒๖๓
๖๒. แผลเป็นบนศีรษะ	๒๖๓
๖๓. ผิวหนังผื่นคัน	๒๖๓
๖๔. ผมดก คิ้วตก	๒๖๔
๖๕. ผมแห้งหยาบกระด้าง วิธีแก้	๒๖๔
๖๖. ผมร่วง วิธีแก้	๒๖๕
๖๗. ผมแตกปลาย วิธีแก้	๒๖๕
๖๘. ผิวหน้า วิธีรักษา	๒๖๕
๖๙. ผิวแห้งตกกระ	๒๖๕
๗๐. ผีหรือแผลเป็นหนอง วิธีรักษา	๒๖๖
๗๑. พิษงู	๒๖๖
๗๒. พิษสัตว์กัดต่อย	๒๖๖
๗๓. พิษยา เห็นมา กรด ต่าง (หาแผล กินแก้)	๒๖๗

๗๔. แพ้อาหารทะเล	๒๖๗
๗๕. แพ้ท้อง	๒๖๗
๗๖. เพดานปากเปื่อย วิธีรักษา	๒๖๘
๗๗. พุพอง (ยาแก้เม็ดพุพอง)	๒๖๘
๗๘. ฟันทอน	๒๖๘
๗๙. เมากลิ่น วิธีแก้	๒๖๘
๘๐. เมากลิ่น วิธีแก้	๒๖๘
๘๑. เมล็ดเข้าหู วิธีแก้	๒๖๙
๘๒. ย่อยอาหาร (ยาช่วยย่อยอาหาร)	๒๖๙
๘๓. ยางมะม่วงกัดปาก	๒๖๙
๘๔. รากเลือด ยาแก้	๒๖๙
๘๕. ระบายอ่อน ๆ	๒๗๐
๘๖. ริดสีดวงทวาร	๒๗๐
๘๗. ริดสีดวงจมูก	๒๗๑
๘๘. ริดสีดวง วิธีแก้	๒๗๑
๘๙. โรคเรื้อน	๒๗๑
๙๐. เริม หรือ งูสวัด	๒๗๑
๙๑. รังแค วิธีรักษา	๒๗๒
๙๒. รอยขี้ โคนประตูหน้าต่างหนีบ	๒๗๒
๙๓. ลักปิดลักเปิด	๒๗๒
๙๔. เลือด ยาห้าม	๒๗๓
๙๕. เล็บขบ ยาแก้	๒๗๓
๙๖. ลมวิงเวียน	๒๗๓
๙๗. ลมชัก	๒๗๓
๙๘. ลมพิษหรือถูกผึ้ง วิธีรักษา	๒๗๓

๙๙. วังเวียน	๒๗๔
๑๐๐. สะอึก วิถีแก้	๒๗๔
๑๐๑. สิว วิธีรักษา	๒๗๔
๑๐๒. สันเท้าแตก วิธีรักษา	๒๗๕
๑๐๓. ยาแก้เสียงแห้ง	๒๗๕
๑๐๔. ยาแก้เสมหะ	๒๗๕
๑๐๕. สตรีเวลามีประจำเดือน ยารักษา	๒๗๕
๑๐๖. หอบหืด	๒๗๕
๑๐๗. หัวใจ, โรค	๒๗๖
๑๐๘. หิด ต้มขมอย ยาแก้	๒๗๗
๑๐๙. หนูน้ำหนวก วิธีรักษา	๒๗๗
๑๑๐. หูด หูด	๒๗๗
๑๑๑. หูด การรักษา	๒๗๗
๑๑๒. เหน็บชา ป้องกันและการรักษา	๒๗๘
๑๑๓. หวัด วิธีรักษา	๒๗๘
๑๑๔. ไข้อ	๒๗๘
๑๑๕. อัมพาต	๒๗๙
๑๑๖. อาเจียน วิธีแก้	๒๗๙
๑๑๗. อหิวาตกโรค	๒๗๙
๑๑๘. อุจจาระปัสสาวะและอาเจียนเป็นเลือด	๒๗๙

ตำรายากลางบ้าน ของ นายแพทย์อวย เกตุสิงห์

๑. กลาก เกลื้อน	๒๘๓
๒. ใช้หวัด	๒๘๔
๓. คอเจ็บ	๒๘๔

๔. คอแห้ง	๒๘๕
๕. เคล็ด ขัด แผลง ข้ำ เมื่อย	๒๘๖
๖. ตัวจี๊ด (ทำให้บวม ย้ายที่ไปมา แดงและคัน)	๒๘๖
๗. ข้ำใน	๒๘๗
๘. ตาแดง	๒๘๗
๙. ตาแมว และตาบอดกลางคืน	๒๘๘
๑๐. ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ท้องอืด	๒๘๘
๑๑. ท้องเดิน ถ่ายท้อง ท้องร่วง	๒๘๙
๑๒. ท้องผูก (ไม่ถ่ายอุจจาระ)	๒๙๐
๑๓. ท้องเสีย บิด (ชนิดไม่มีไข้)	๒๙๑
๑๔. ธาตุพิการ อาหารไม่ย่อย ปวดท้อง	๒๙๑
๑๕. นอนไม่หลับ	๒๙๑
๑๖. น้ำร้อนลวก	๒๙๒
๑๗. บาดแผลสด (มีบาดแผลฯ)	๒๙๒
๑๘. บวม (จากการกระทบกระแทก)	๒๙๓
๑๙. ปวดข้อ (จากการเดินทาง เล่นกีฬา ฯลฯ)	๒๙๓
๒๐. ปวดฟัน	๒๙๓
๒๑. ปวดศีรษะ	๒๙๓
๒๒. ปัสสาวะขัด เป็นนิ่ว	๒๙๔
๒๓. ปากเปื่อย	๒๙๔
๒๔. ปากเหม็น	๒๙๔
๒๕. เป็นลม หน้ามืด วิงเวียน	๒๙๕
๒๖. ผิวหนังเป็นตุ่มหนอง (ไม่ใช่หิด)	๒๙๕
๒๗. ผิวหนังเป็นผื่นคัน	๒๙๕
๒๘. แผลเป็นหนอง แผลเปื่อย	๒๙๖

(ป)

๒๙. พยัธิตัวกลม ไล่เดือนในลำไส้	๒๙๗
๓๐. พยัธิตัวแบน ตัวดีด	๒๙๗
๓๑. พยัธิตัวปากขอ	๒๙๗
๓๒. พยัธิตัวเข็มหมุด พยัธิตัวไส้ฆ่า	๒๙๘
๓๓. แมลงกัดหรือต่อย	๒๙๘
๓๔. ยาสระผม	๒๙๘
๓๕. ยาสีฟัน	๒๙๙
๓๖. ร้อนใน กระหายน้ำ	๓๐๐
๓๗. ร้อนผิวหนัง	๓๐๐
๓๘. ลมพิษ	๓๐๐
๓๙. ลักปิดลักเปิด เลือดออกตามไรฟัน	๓๐๑
๔๐. เสมหะเหนียว ยาขับเสมหะ	๓๐๑
๔๑. หัวโน	๓๐๑
๔๒. หิด	๓๐๑
๔๓. เหา	๓๐๑
๔๔. หิด หิดหลอดลม	๓๐๒
๔๕. เหงือกเป็นหนอง รำมะนาด	๓๐๒
๔๖. อ่อนเพลีย ไม่มีแรง	๓๐๒
๔๗. ไอ	๓๐๒

ตำรายาพื้นบ้านล้านนา

ยาแก้ไข้พิษต่าง ๆ	๓๐๗
ยาขับเลือด	๓๑๓
ยาต้มแก้ลมทั้งปวง	๓๑๓
ยาผู้หญิงหงุดหงิด	๓๑๓

(ป)

ยาแก้โรคภัย	๓๑๔
ยาแก้ไข้	๓๑๔
ยาแก้ไข้ ๓-๔ ปี ไม่หาย	๓๑๔
ยาแก้รากเป็นเลือด	๓๑๔
ยาแก้ไข้ลามทุ่ง	๓๑๔
ยาเยี่ยวไม่ออก	๓๑๕
ยาแก้คัน	๓๑๕
ยากินให้มูกำลัง	๓๑๕
ยาแก้กินผิด	๓๑๕
ยาแก้ค้างแข็ง คางคัก	๓๑๕
ยาใส่ตาเป็นผ้า	๓๑๕
ยาใส่ตาอีกขนานหนึ่ง	๓๑๖
ยาจิเอาตัวออกจากตา	๓๑๖
ยาแก้ไข้ขึ้น	๓๑๖
ยาเด็กไข้ขึ้นหรือชัก	๓๑๖
ยาชักไข้ขึ้น	๓๑๖
ยาชักแก้ไข้ขึ้นหรือไข้ไม่สร้าง	๓๑๖
ยาเมื่อเห็ด	๓๑๗
ขากหนามขามันไม่ออก	๓๑๗
ยาน้ำนมแห้ง	๓๑๗
ยาใส่ผมให้เขียว	๓๑๗
ยาแก้เจ็บเขี้ยว	๓๑๗
ยาฆ่าเป็นหนอง	๓๑๗
ยาให้ตาสว่าง	๓๑๘
ยาบำรุงกำลัง	๓๑๘

ยาขางลมเกี้ยว เหน็ดตื่นมือ	๓๑๘
ยาห้ามฮาก	๓๑๘
ยานิว	๓๑๘
ยาแก้ระดูขาว	๓๑๘
ยาแก้ใจดี	๓๑๙
ยาแก้กินผิดทุกอย่าง หญิงอยู่เดือนยังดี	๓๑๙
ยานัตถุ์แม่กำเดือน	๓๑๙
ยามะก้อแก้ลงท้องบิด มูกเลือด	๓๑๙
ยาแก้ลงท้อง	๓๒๐
ยาต้มอาบแม่กำเดือน	๓๒๐
ยาไฟเดือน ๕	๓๒๐
ยาตรีมูล	๓๒๐
ยาแก้ลม เป็นอ่อนเดินไม่ได้	๓๒๐
ยาทาแก้ลม อ่อน	๓๒๑
ยาอาบ เป็นอ่อน	๓๒๑
ยาทาตุ่มพิษ	๓๒๑
ยาแก้ไข้ชุกหรือขึ้น	๓๒๑
ยาแก้ไข้ชุกหรือขึ้น (อีกขนานหนึ่ง)	๓๒๑
ยาเจ็บท้องเป็นก้อนเป็นหน่วย	๓๒๑
ยาเด็กไข้ซาง นานหาย เป็นยาฝน	๓๒๒
ยาห้ามกาฬ เป็นยาฝน	๓๒๒
ยาแม่กำเดือนกินผิด ยาฝน	๓๒๒
ยาขี้รากสองกอง (อิหิวาต์)	๓๒๒
ยาสันนิบาตทุกอย่าง	๓๒๒
ยาแก้สันนิบาตทุกอย่าง	๓๒๒

ยาแก้โรคบุรุษหนองใน ยาต้ม	๓๒๒
ยาแก้โรคบุรุษ ยาต้ม	๓๒๓
ยาโรคบุรุษ ยาต้ม	๓๒๓
ยาโรคบุรุษเข้าข้อออกดอกผอมแห้ง	๓๒๓
ยาธาตุทั้ง ๔	๓๒๓
ยาแก้ไข้เจ็บอก	๓๒๓
ยาแก้บวมปอง	๓๒๓
ยาแก้ตาเป็นต้อ ตาคัน	๓๒๔
ยาแก้ลมมะเอ็งคุตขึ้นหัว	๓๒๔
ยาแบ่งเลือดลมให้เสมอกันและแก้ไข้	๓๒๔
ยาแก้ลมสารพัดลม ๙๐ จำพวก	๓๒๔
ยาแก้สะดวงกินเกี้ยวเขียว เป็นยาอม	๓๒๕
ยาสะดวงลมท้องเดิน เป็นยาต้ม	๓๒๕
ยาเลือดตกในท้อง	๓๒๕
ยาแก้ลม ๑๐ จำพวก ลมอังคะ	๓๒๕
ยาแก้ลมอังคะ	๓๒๖
ยาลมอาโปธาตุ	๓๒๗
ยาจะติแวงกะ แก้ลมได้ทุกอย่าง	๓๒๙
ยาจวันแกมขาง ลมล่าสาน ลมล่าทั้งตัว	๓๒๙
ยาแก้มะโหเป็นลิ้ม (ริดสีดวงทวาร)	๓๓๐
ยาทลายเลือด แก้ลมผิดเดือน	๓๓๐
ยาแก้ลมท้องเดิน	๓๓๑
ยาปัสลมท้องเดิน	๓๓๑
ยาพักต้มแก้ริดสีดวง	๓๓๒
ยาสำหรับกิน อยู่เดือนหรืออยู่ไฟไม่ได้	๓๓๒

(พ)

ยาแก้ลมผิดเดือน (บวโยโซ) เดินไม่ได้	๓๓๓
ยาสำหรับแม่กำเดือน ผิดเดือน เป็นเบื้อ	๓๓๓
ยาแก้ลม ๓๒ จำพวก	๓๓๓
ยาแก้ลมได้ทุกอย่าง	๓๓๔
ยาจูเห่า	๓๓๔
ยาใส่เขี้ยว	๓๓๔
ยาแก้เลือดลมร้ายต่าง ๆ	๓๓๕
ยาลมเกี้ยวรังเรื้อขึ้นยัดหัวอกไม่รู้หาย	๓๓๕
ยาแก้เสลดอยู่ยงคหอย	๓๓๖
ยาผู้หญิงเป็นอ่อนเดินไม่ได้	๓๓๖
ยาซื้อบั้นพระราม แก้วผู้หญิงออกลูก	๓๓๖
ยาแก้ลม ๑๖ จำพวก และขับเลือดแก้กล่อนลงฝัก	๓๓๗
ยาถ่ายเลือดเน่าน้ำคาวปลาผู้หญิงเกิดลูกออกให้หมด	๓๓๗
ยาแก้ริดสีดวง (หรือโอบเป็นเลือด ฮากเป็นเลือด)	๓๓๗
ยาบำรุงธาตุทั้ง ๔ กินมีกำลัง	๓๓๘
ยาแก้กินผิดได้ทุกอย่าง (ยกเว้นลูกขาว)	๓๓๘
ยาถ่ายตัวท้อง	๓๓๘
ยาแสนลมก้าน	๓๓๘
ยาแก้มดตะขิตทุกอย่าง ไม้หรือเป็นไม้	๓๓๙
ยาแก้กล่อนสารพัดทั้งปวง	๓๓๙
ยาแก้ขางผู้ใหญ่และเด็กเป็นเม็ด	๓๔๐
ยาแก้กาฬหทัย	๓๔๐
ยาแก้วามะนา	๓๔๐
ยาฝนขางเข้าไส้ (สันนิบาตเข้าไส้)	๓๔๐
ยาแก้เลือดลม หรือท้องเป็นก้อน เจ็บท้อง	๓๔๑

(พ)

ยาถ่ายโรคต่าง ๆ	๓๔๑
ยากฤษแก้ลมเสียดแทงซ้ายขวาทั้งตัว	๓๔๑
ยาแก้รำกวม	๓๔๑
ยาแก้ผู้หญิงเจ็บหัวทับระดู	๓๔๒
ยาแก้สันนิบาตได้ทุกอย่าง บั้นเม็ดไว้ใช้	๓๔๒
ยาแก้สันนิบาตสิ่งอยู่ไม่รู้หาย เจ็บหัว	๓๔๒
ยาแก้สันนิบาตเป็นดังฝีเข้า	๓๔๒
ยาสันนิบาตได้ทุกอย่าง หรือกลับเป็นฝีเข้าก็ดี	๓๔๒
ยาแก้สันนิบาตปากนก	๓๔๒
แก้สันนิบาตขี้เยี่ยวไม่ออก	๓๔๓
แก้สันนิบาตเยี่ยวไม่ออก เป็นยาทา	๓๔๓
แก้สันนิบาตเลือดออกปาก (๑)	๓๔๓
แก้สันนิบาตเลือดออกปาก (๒)	๓๔๓
ยาแก้ริดสีดวง หิด และโลมกล่อน	๓๔๓
ยาแก้ริดสีดวงเลือดออกปาก รากเป็นเลือด	๓๔๓
ยาเลือดออกดังออกหู	๓๔๔
ยาริดสีดวงเลือดออกปาก หรือขางสาน	๓๔๔
ยากำลังเสือโคร่ง	๓๔๔
ยาแก้มะโหกชี้หนอน	๓๔๔
ยากินให้มิกำลังแข็งแรงเนื้อหนังดี	๓๔๔
ยาประจุธาตุทั้ง ๔	๓๔๕
ยาขางปากสุปากเหม็น ไฟเขี้ยวปองหรือแผลเน่า	๓๔๕
ยาวิวยาควาย (หรือผู้หญิงเลือดไม่ลง)	๓๔๖
ยาขางกินแก้เขี้ยว ริดสีดวงกินแก้เขี้ยว	๓๔๖
ยาขางอิดอ่อนผอมเหลือง ร้อนท้องร้อนคอ	๓๔๖

(ก)

ยาขางริดสีดวงกินปากและแก้เขี้ยว	๓๔๖
ขางปากสูกปากลอกกินเผ็ดไม่ได้	๓๔๗
ยาร่วมขนาดคอปอง แก้มคางปอง	๓๔๗
ยามะโหก (บานทะโรค) เลือดตกกันปุด เจ็บเอว	๓๔๗
ยาริดสีดวงหัวไม่รู้หาย	๓๔๗
ยาริดสีดวงเหยียน เลือดออกกัน	๓๔๗
ยาริดสีดวงในท้อง เลือดตกไม่หยุด	๓๔๗
ยาผิดเดือนฆ่า	๓๔๘
ยาแก้เยวเลือด	๓๔๘
ยาแก้สะเป่ปัด ร้อนทรวงอกทรวงใจ	๓๔๙
ยาแก้กินผิด แก้สะเป่ปัดได้หมด	๓๔๙
ยาขางขาง เด็ดปุมใส น้ำลายย่อย เหลืองซิด	๓๔๙
ยาสานลมบีต	๓๔๙
ยาสานลมบีตทั้งมวล	๓๕๐
สานลูกหนู	๓๕๐
สานก้านเป็นเถิบในท้อง	๓๕๐
สานลมร้อน	๓๕๑
ยามะเย็งคุดแกมสาน	๓๕๑
ยาสานมะโหกขางเจ็บเอว	๓๕๑
ยาร่วมแกมขางสาน	๓๕๒
ยาอะไพอะสานกินแก้เขี้ยว คอปอง	๓๕๒
ยากินให้มีผละกำลังตีน	๓๕๒
ยาปิกุมใจ	๓๕๒
ยาแก้โรคูกของเขา	๓๕๒
ยาต้มแก้ริดสีดวงลำไส้	๓๕๓

(ข)

ยาสานเป็นตุ่มคัน เป็นเหมือนปองไปทุกแห่ง	๓๕๓
ยาสานลมบีต ลาไปร้อนไปคันไป	๓๕๓
ยาสานลมเห็นดเห็นอย	๓๕๓
ยาสานเลี่ยน	๓๕๔
ยาแก้มดตะขิดออกตุ่มแดง คันไปแข่งขาตามตัว	๓๕๔
ยานัตถุ์สะดวงควาออกปากออกดัง	๓๕๔
ยาขางลูกหนู มั่นปองออกเป็นหน่วย	๓๕๔
ยาขางลมหนู	๓๕๔
ยาเด็กเป็นไส้มันกันปุด	๓๕๕
ยาแก้ลูกขาวใช้สันนิบาตกินน้ำนัก ผีเครือ	๓๕๕
ยาลมแก้ยวสารพัด	๓๕๕
ยาลมหนูสิง	๓๕๕
ยาขางลมหนู (อีกขนานหนึ่ง)	๓๕๖
ยาขางลมแก้ยวเห็นดเห็นมือ	๓๕๖
ยาสะดวงหมื่นควาออกปากออกดัง	๓๕๖
ยาสะดวงเลือดออกปาก ปากไม่ออก เอาตนแห้ง	๓๕๖
ยาสะดวงขึ้นหัวขึ้นสันหลังลำคอ	๓๕๖
ขางเข้าปงเยี้ยว	๓๕๖
ยาล้อมลูกในท้อง	๓๕๗
ขางกัดผึ่งในท้อง	๓๕๗
ขางกัดผึ่งในท้อง (อีกขนานหนึ่ง)	๓๕๗
ขางหลุเผาะหลุเผาะ หลุดำหลุแดง	๓๕๗
ยาสานลมบี	๓๕๗
สานลมร้อนขึ้นท้อง ร้อนคอ	๓๕๗
ยามดตะขิดแกมสาน	๓๕๘

ยาริดสีดวงอก หรือสุกในไส้ในคอในอก	๓๕๘
ยาแก้มดตะขิตเลือด	๓๕๘
ยามะเอ็งคุดปากหลวง	๓๕๘
ยาริดสีดวง ๕ จำพวก	๓๕๙
ยาแก้ไฟม้	๓๕๙
ยาซาง	๓๖๐
ยาพอกฝีและผ่าฝี	๓๖๐
ยาแก้เลือดขึ้นผู้หญิงเกิดลูก	๓๖๐
ยาแก้เหงื่อออก	๓๖๐
ยาแก้โรคผิวหนัง	๓๖๐
ยาแก้ขี้ขู่หรือหิด	๓๖๐
ยาไหม้ขางมดตะขิตมะโหกทั้งหลาย	๓๖๑
ยาแก้ระดูขาว	๓๖๑
ยาสานปากหลวง	๓๖๑
ยามดตะขิตลมคัน	๓๖๒
ยามดตะขิตปวดลิ้งค์	๓๖๒
ยาถ่ายเลือดเน่าในท้อง	๓๖๒
ยาริดสีดวงไฉ	๓๖๒
ยาแก้ฝีวัน	๓๖๒
ยามะเอ็งคุดขึ้นเสาลงเส	๓๖๒
ยามะเอ็งคุดไต่เส้นเชือก	๓๖๓
ยาบ้าหมู	๓๖๓
โตไม่รู้ลุ่ม	๓๖๓
ยาขับปัสสาวะ	๓๖๓

ภาคผนวก

สมุนไพรและตัวยาที่มีหลายชื่อ	๓๖๕
สมุนไพรที่เรียกเป็นกลุ่ม	๓๗๐
ศัพท์ทางสมุนไพร	๓๗๒
มาตราซึ่งดวง	๓๗๓

